

Warszawa, dnia 3 czerwca 2026 r.

Ministerstwo Edukacji Narodowej
Al. Jana Chrystiana Szucha 25
00-918 Warszawa

Uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych

(numer z wykazu 117)

Szanowni Państwo,

działając w imieniu Fundacji Szkoła w Chmurze – jednego z największych organizatorów edukacji domowej w Polsce, wspierającego kilka tysięcy uczniów i ich rodzin rocznie – zgłaszamy szczegółowe i stanowcze uwagi do projektu rozporządzenia, ze szczególnym uwzględnieniem proponowanego § 17a.

Edukacja domowa stanowi w pełni legalną i równoprawną formę realizacji obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki. Rodzice przejmują odpowiedzialność za organizację procesu dydaktycznego, natomiast szkoła jest zobowiązana do wspierania ucznia oraz corocznego przeprowadzenia egzaminów klasyfikacyjnych z każdego przedmiotu. Wyniki tych egzaminów stanowią jedyną podstawę decyzji rady pedagogicznej o promocji ucznia do następnej klasy.

W roku szkolnym 2025/2026 edukację domową wybrało około 63 000 uczniów, co stanowi ok. 1,2% wszystkich uczniów w Polsce. Z naszego wieloletniego doświadczenia wynika, że jest to wybór podyktowany rzeczywistymi potrzebami, których tradycyjne szkolnictwo nie jest w stanie zaspokoić. Do najczęstszych powodów wyboru edukacji domowej należą:

- niepełnosprawności (ruchowe, spektrum autyzmu, zespół Aspergera i inne),
- choroby przewlekłe uniemożliwiające regularne uczęszczanie do szkoły,
- niedostosowanie społeczne,
- aktywne, zawodowe uprawianie sportu,
- działalność artystyczna (muzycy, aktorzy, tancerze),
- wykluczenie komunikacyjne (duża odległość, brak dojazdu),
- konieczność sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny,

- przekonania światopoglądowe i religijne.

Istotnym elementem wsparcia oferowanego przez szkoły realizujące edukację domową jest możliwość przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych w formule zdalnej lub hybrydowej. Nowoczesne środki komunikacji elektronicznej pozwalają na efektywne weryfikowanie wiedzy ucznia, jednocześnie zachowanie wysokich standardów rzetelności (monitoring, losowanie pytań, procedury antyplagiatowe, rozmowa kwalifikacyjna) oraz na przewyższanie barier geograficznych i zdrowotnych. Gdy uczniowie mają wybór, zdecydowana większość decyduje się właśnie na formę online.

Projektowany § 17a wprowadza kategoryczny zakaz stosowania jakichkolwiek środków komunikacji elektronicznej przy przeprowadzaniu egzaminów klasyfikacyjnych. Oznacza to przymusowe stawiennictwo w siedzibie szkoły dla wszystkich uczniów, w tym tych z niepełnosprawnościami, chorobami przewlekłymi czy mieszkających setki kilometrów od szkoły. Jest to rozwiązanie nieproporcjonalne, dyskryminujące i stojące w rażącej sprzeczności z kierunkiem polityki państwa w zakresie cyfryzacji edukacji.

Przechodząc do szczegółowych zastrzeżeń dotyczących projektowanych przepisów rozporządzenia w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy szkół publicznych, **Fundacja Szkoła w Chmurze podnosi następujące wątpliwości co do treści projektowanych przepisów.**

Projektowany przepis	Zastrzeżenie	Uzasadnienie
§ 17a ust. 1, 5 i 6	-Sprzeczność z art. 127 ust. 16a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe -Sprzeczność z art. 32 oraz art. 70 Konstytucji RP; -Nieuwzględnienie postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, w tym artykułu 24	Projekt nie przewiduje żadnych odstępstw dla uczniów z orzeczeniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, niepełnosprawnościami (w tym ruchowymi, spektrum autyzmu, Aspergera) czy chorobami przewlekłymi. Tym samym projektowane przepisy rozporządzenia stają w sprzeczności z aktami wyższego rzędu, w tym w szczególności z art. 127, w tym w szczególności ust. 16a Prawa oświatowego. W efekcie, projektowana regulacja wprowadza dyskryminację i narusza art. 32 oraz art. 70 Konstytucji RP, a także Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych.
§ 15 ust. 8	- Przekroczenie delegacji ustawowej sformułowanej w art. 44zb pkt 6 ustawy z 7	Zapis ogranicza elastyczność, jaką ustawa przyznaje dyrektorowi szkoły we współpracy z uczniem i rodzicami w uzgadnianiu terminów egzaminów.

	<p>września 1991 r. o systemie oświaty</p> <p>- Niezgodność z art. 44l ust. 2 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty</p>	<p>Jest to przekroczenie delegacji ustawowej, w której Minister Edukacji Narodowej ustala „warunki, tryb i formę przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego”, natomiast brak jest upoważnienia do ograniczenia, wbrew treści art. 44l ust. 1 ustawy o systemie oświaty, liczby egzaminów, do których uczeń może przystąpić jednego dnia. Takie ograniczenie jest nie tylko wprost sprzeczne ze wskazanymi przepisami rangi ustawowej, ale także nie ma jakiegokolwiek oparcia w źródłach wiedzy – badaniach, opracowaniach lub wytycznych.</p>
§ 17a ust. 2	<p>- Brak uwzględnienia dostosowań dla uczniów ze specjalnymi potrzebami</p>	<p>Brak precyzyjnego określenia czasu trwania części pisemnej i ustnej oraz niestosowanie wydłużonego czasu dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi narusza zasadę równego traktowania i dostosowania wymagań.</p>
§ 17a ust. 4	<p>- Nieracjonalność i brak uzasadnienia wprowadzenia obowiązku przekazania oceny w dniu przeprowadzenia egzaminu</p>	<p>W przypadku egzaminu składającego się z części pisemnej (która wymaga sprawdzenia) wymóg ten jest nierealny i godzi w prawo ucznia do rzetelnej, starannej oceny jego pracy. Ma także negatywny wpływ na obowiązki członków komisji – nauczycieli.</p>
Ocena skutków regulacji	<p>Nieuwzględnienie rzeczywistych skutków rozporządzenia, zwłaszcza w zakresie skutków społecznych, w tym dotyczących uczniów z niepełnosprawnościami, wykluczonych społecznie, ekonomicznie i komunikacyjnie oraz negatywnych skutków dla rynku pracy nauczycieli</p>	<p>OSR jest powierzchowny i nie analizuje realnego wpływu na tysiące uczniów oraz ich rodzin, a także na funkcjonowanie szkół wspierających edukację domową.</p>

Należy zwrócić także uwagę, iż projektowane przepisy pozostają w sprzeczności z:

- Rządowym programem „Cyfrowy Uczeń” na lata 2025–2029, który podkreśla rolę technologii w likwidowaniu barier, zwłaszcza dla uczniów z niepełnosprawnościami, oraz konieczność rozwoju nauczania hybrydowego;
- Polityką Cyfrowej Transformacji Edukacji (uchwała nr 98 Rady Ministrów z 12 września 2024 r.), która promuje nauczanie hybrydowe i dostępność cyfrową;

- Komunikatem Komisji Europejskiej „Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021-2027”, podkreślającym inkluzywną rolę edukacji cyfrowej.

Jak wynika z treści Rządowego programu wspierania organów prowadzących szkoły i placówki w rozwijaniu umiejętności cyfrowych dzieci i młodzieży na lata 2025–2029 – „Cyfrowy Uczeń”:

- „Badanie ewaluacyjne potwierdziło, że zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych, a tym samym możliwość wykorzystania nowych technologii w procesie kształcenia, są korzystne dla różnych aspektów rozwoju kompetencji uczniów i nauczycieli.”
- **„Nowoczesne technologie to także szansa na likwidowanie barier w zakresie dostępności procesu nauczania oraz aktywności i uczestnictwa uczniów w ich codziennym funkcjonowaniu w szkole.** Zastosowanie nowoczesnych technologii ma szczególne znaczenie w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami, jest bowiem jednym z przykładów racjonalnych usprawnień, o których mowa w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169), które mogą skutecznie usunąć problem z dostępem do treści nauczania, wspierać komunikację i samodzielność uczniów, a tym samym ich włączenie społeczne.”
- „Można przewidywać, że rola nowoczesnych technologii w edukacji będzie rosła, szczególnie w kontekście dynamicznie rozwijających się narzędzi wspomagających nauczanie, takich jak AI, AR, czy VR. Przedszkola, szkoły i placówki, które zainwestują w rozwój kompetencji cyfrowych kadry oraz nowoczesną infrastrukturę, będą lepiej przygotowane do odpowiadania na potrzeby współczesnych dzieci i uczniów.”
- „Diagnoza systemu polskiej edukacji w PCTE została przeprowadzona dla 10 obszarów działań i interwencji aktywności. Wskazano główne mankamenty polskiej edukacji, które są ważne dla realizacji Programu, takie jak:

1) **brak możliwości nauczania hybrydowego;(…).**”

Z kolei, w uchwale nr 98 Rady Ministrów z 12 września 2024 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą „Polityka Cyfrowej Transformacji Edukacji” wskazuje się, że:

- „Dostępność cyfrowa dla wszystkich dzieci i uczniów, a więc tworzenie rozwiązań zaprojektowanych uniwersalnie oraz wprowadzanie w procesie nauczania-uczenia się – z wykorzystaniem nowoczesnych technologii – **racjonalnych usprawnień dla osób doświadczających trudności w funkcjonowaniu uwarunkowane np. dysfunkcją mowy, wzroku, słuchu, uwagi czy ruchu, gdzie są one potrzebne, jest warunkiem edukacji dostępnej dla każdej osoby uczącej się.** (...) Odpowiednie wykorzystanie nowoczesnych technologii wzmocni wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów i uczennic w Polsce, w szczególności mieszkających na terenach słabiej zaludnionych, uczących się w małych szkołach, czy doświadczających trudności w dostępie do informacji niezbędnych w procesie uczenia się wynikających ze stanu zdrowia czy niepełnosprawności. (...) Z drugiej strony nie tworząc rozwiązań dostępnych cyfrowo i uwzględniających zróżnicowanie potrzeb, w tym wynikających z niepełnosprawności, pogłębia się poziom wykluczenia cyfrowego i nie realizuje prawa do uczestnictwa w życiu społecznym na równych

zasadach wszystkich obywateli. Istnieje ponadto szczególna potrzeba cyfrowej transformacji edukacji na obszarach wiejskich, szczególnie tych o utrudnionym dostępie do usług publicznych, co często jest związane z takimi czynnikami jak: wykluczenie transportowe, niższa gęstość zaludnienia, mniejsze budżety jednostek samorządu terytorialnego. Pandemia COVID-19 sprawiła, że korzystanie z kompetencji cyfrowych stało się powszechne prawie we wszystkich dziedzinach życia zawodowego i społecznego, w tym w edukacji, a świadome i odpowiedzialne wykorzystywanie technologii cyfrowych stało się gwarantem zachowania ciągłości funkcjonowania państwa, jak również umożliwiło naukę i pracę zdalną (...) Jedną z grup szczególnie wymagającą wsparcia ze względu na wysoki wskaźnik wykluczenia cyfrowego są osoby z niepełnosprawnościami. Powyższe oznacza, że transformacja cyfrowa w edukacji musi położyć szczególny nacisk na to, aby tworzone rozwiązania przekładały się na wspieranie aktywności i uczestnictwa wszystkich dzieci i uczniów, także tych z niepełnosprawnościami, już od najmłodszych lat i tworzyły możliwość pełnoprawnego udziału w edukacji oraz życiu społecznym i zawodowym wszystkim osobom uczącym się.”

- „Zmiany w systemie edukacji, np. w podstawie programowej kształcenia ogólnego, powinny być każdorazowo poprzedzone analizą aktualnego stanu oraz oceną przewidywanych efektów ich wdrożenia w szkołach i przedszkolach, w szczególności w odniesieniu do umiejętności i wiedzy uczniów w zakresie kompetencji informatycznych i cyfrowych oraz interpersonalnych i społecznych.”
- „Jednocześnie istotne jest tutaj dostosowanie dydaktyki cyfrowej do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystanie technologii w treningu brakujących funkcjonalności, a także uwzględnienie ograniczeń uniemożliwiających uczestniczenie w lekcji lub realizację nauczania. Metody edukacji na odległość bądź hybrydowej mogą pomóc przezwyciężyć takie ograniczenia.”
- „System klasowo-lekcyjny jako dominująca obecnie forma organizacji zajęć w szkole stanowi jedną z przeszkód na drodze do pełnego wykorzystania potencjału technologii cyfrowej, która w coraz większym stopniu jest dostępna zarówno uczniom, jak i nauczycielom do metodycznego wykorzystania. (...) Technologie cyfrowe, w szczególności platformy edukacyjne oraz nowe przestrzenie edukacyjne w szkole mogą znacznie uatrakcyjnić tę metodę nauczania.”
- „Europejski Komitet Regionów wyrażając opinię nt. Planu Działania Komisji Europejskiej w Dziedzinie Edukacji Cyfrowej na lata 2021–2027 podkreślił, że cyfryzacja edukacji może przynieść duże korzyści, jeśli jest ukierunkowana na osobę uczącą się, dostosowana do wieku i zorientowana na rozwój. Takie kształcenie, przy użyciu odpowiednich środków, gwarantowałoby wszystkim dostępną wysokiej jakości edukację sprzyjającą włączeniu społecznemu oraz urzeczywistniałoby prawo do edukacji jako podstawowe prawo człowieka.”
- „Należy rozważyć możliwość wprowadzenia nauczania hybrydowego. Rozwiązanie może być przydatne w przypadku uczniów, którzy **nie mogą uczestniczyć w lekcjach z różnych powodów lub szczególnie uzdolnionych i o innych specjalnych potrzebach.**”

- „**Głównym celem jest zbudowanie w Polsce stabilnej cyfrowej szkoły** z nowoczesnymi, użytecznymi i cyberbezpiecznymi rozwiązaniami organizacyjnymi, metodycznymi i sprzętowymi.”
- „Występuje wyraźna różnica między programami krajowymi a programami europejskiej polityki spójności, w której funkcjonuje rozwinięty system monitoringu i ewaluacji oraz, co bardzo ważne, system zarządzania i wdrażania rekomendacji z badań, sprzyjający wykorzystaniu wyników badań przez instytucje publiczne.”

Pragnę zwrócić także uwagę na treść Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021-2027. Nowe podejście do kształcenia i szkolenia w epoce cyfrowej” z 30 września 2020 roku. Podnosi się w nim, że:

- „Współczesna wysokiej jakości i włączająca edukacja powinna odpowiadać potrzebom obecnego i przyszłego społeczeństwa. Dlatego ważne jest rozważenie możliwości włączenia w sposób zamierzony i strategiczny technologii cyfrowych w praktyki edukacyjne we wszystkich fazach i etapach kształcenia i szkolenia.”
- „**Wysokiej jakości edukacja cyfrowa sprzyjająca włączeniu społecznemu**, w ramach której zapewnia się ochronę danych osobowych i zasad etyki, **powinna stanowić cel strategiczny, do osiągnięcia którego powinny dążyć wszystkie organy i instytucje działające czynnie w obszarze kształcenia i szkolenia**. Przed pandemią za edukację cyfrową często odpowiadał zespół lub dział w obrębie instytucji edukacyjnych, ministerstw lub podmiotów publicznych. **Kryzys pokazał, że edukacja cyfrowa nie jest kwestią marginalną, a raczej zasadniczym elementem uczenia się, nauczania i oceny w XXI w.** Wszystkie podmioty działające w obszarze kształcenia muszą rozważyć pod strategicznym kątem sposób, w jaki można włączać technologie cyfrowe do procesu kształcenia i szkolenia.”
- „Edukacja cyfrowa powinna odgrywać zasadniczą rolę w zwiększaniu równości i włączenia społecznego. E-umiejętności są niezbędne, aby można było rozwijać i rozpowszechniać dostępne cyfrowo systemy sprzyjające włączeniu społecznemu. Tym samym brak e-umiejętności oraz dostępu oznaczał dla wielu grup defaworyzowanych, nauczycieli i rodzin brak możliwości kontynuacji pracy i nauki w czasie, gdy wprowadzone były środki izolacji. Nie tylko spowodowało to wzrost ryzyka ubóstwa i marginalizacji, ale także pogłębiło nierówności w obszarze kształcenia i szkolenia.”
- „Aby wspierać wysoką jakość ekosystemu edukacji cyfrowej, Komisja Europejska podejmie następujące działania:
  1. Nawiąże dialog strategiczny z państwami członkowskimi w celu przygotowania do 2022 r. ewentualnego wniosku dotyczącego zalecenia Rady w sprawie czynników sprzyjających pomyślnemu wdrożeniu edukacji cyfrowej, uwzględniając:
    - wspieranie państw członkowskich w promowaniu intensywniejszego dialogu na temat edukacji cyfrowej między zainteresowanymi stronami z obszaru gospodarki i instytucji edukacyjnych; (...)
    - wspieranie państw członkowskich w opracowywaniu wytycznych dotyczących pedagogiki cyfrowej, (...).”

Dodatkowo podkreślam, że argumentacja przeciwko wprowadzeniu § 17a w obecnej formie cieszy się bardzo szerokim poparciem społecznym. W ramach konsultacji wewnętrznych zebraliśmy **887 listy** poparcia od rodziców i prawnych opiekunów uczniów realizujących edukację domową, które Fundacja Szkoła w Chmurze prześle w odrębnym piśmie.

* * *

Wnoszę zatem o:

- **całkowite usunięcie § 17a oraz projektowanej zmiany § 15 ust. 8 z projektu rozporządzenia, albo**
- **wprowadzenie wyraźnych wyjątków pozwalających na przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (zdalnie lub hybrydowo) na wniosek ucznia lub rodzica, szczególnie w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami lub w innych uzasadnionych przypadkach.**

Jesteśmy gotowi do dalszego dialogu i przekazania szczegółowych informacji na temat stosowanych przez nas procedur egzaminacyjnych online.

Z wyrazami szacunku,

Marta Cieśla

Prezes Zarządu

Fundacja Szkoła w Chmurze